

Становище на проф., доктор на науките за културата, Иван Еленков, по дисертационния труд на Явор Маринов Янков, „Социално-политически идеи на аграризма в Българската модерност”, представен за присъждане на образователната и научната степен „Доктор” в професионално направление 3.3 „Политически науки“, Докторска програма „Политология“, Варненски университет „Черноризец Храбър

Като успешно проведено изследване по политически науки, трудът се доказва най-напред чрез избраната тема – интересна, значима и определено недостатъчно проучена; тема, по която липсват обобщаващи разработки, изведени над обичайното затваряне в хроникарането на дребни, исторически засвидетелствани, политически събития. Тъкмо това – мащабът на темата, разгърнатата в дисертационната разработка от дълбока древност до средата на предходния век, наред със способността на автора да разполага изучавания феномен в различните променливи социално-политически контексти на цивилизационната опозиция „Изток-Запад“, както и умението му да анализира неговите трансформации през времето, намирам за най-изразителни за неговия труд, постижения.

Представеното за обсъждане произведение надхвърля обичайните дребносюжетни фактографски възстановки на миналото, разкривайки в културологичен и историко-антропологичен план политическото битие на *homo ager*, проектирано в стратификационните му трансформации в обществата през епохите и съответните отражения на тези трансформации в смислово-лингвистични конотации.

Структурата на дисертационния труд е резултат на разбирането на Янков за комплицираността на това политическо битие – изследването е организирано в сложно

структурирани три глави с неизбежни множество вътрешно-структурни подразделения. Неин завършек е респектиращата по броя на използваните в хода на работата произведения “Библиография”. Споменатите вътрешни дялове на изследването са обособени съобразно разбиранията на дисертанта за трансформациите на социалния и политическия статус на *homo ager* в условията на културните и обществени промени през времето с оглед да бъде доказано и изведено в последната глава последователно засилващото публично присъствие на аграризма в модерността и изражението му в идеологически императиви, политически организации и институционално-управленски структури.

Към своето становище бих добавил още и добрите си впечатления от самопреценката на дисертанта за неговите собствени приноси. Явор Янков аргументира действително направеното от него с ясно разбиране и с убедителни доводи обосновава очертаната от него изследователска перспектива. Авторефератът може да бъде приет като представителен за неговия труд – издържан в стилистиката на изложението от основното произведение, той сменя в концентриран вид и дава точна представа за широката основа на изследването и аналитичните техники, проведени в него, както и точна представа за крайните изводи.

Наред с изтъкнатите до тук положителни страни на работата бих изразил и следната критична бележка към нея.

Съпоставката на съдържанието на представения текст с обявеното заглавие „Социално-политически идеи на аграризма в Българската модерност” открива видима асиметрия. Прякото изследване на социално-политическите идеи на аграризма у нас остава крайно свито, губи се в устремното течение на общите широкоформатни концептуализации. Авторът не е изследвал конкретни първоизточници, не е изследвал детайлно определени ключови произведения на водещи имена в историята на аграрните идеи у нас, не е използвал

в своите аналитични преценки нито една публикация от изключително богатата у нас земеделска периодична книжнина и печат.

Разбира се, изказаната критична бележка не отхвърлят постигнатото; нейната цел е да очертае възможна изследователска перспектива за бъдещата работа на дисертанта, както и да послужи при преработката на текста при едно последващо негово издание в научна монография.

Дисертационният труд има своите важни приноси; затова и със завършващите становището ми думи, призовавам уважаемото Научно жури да гласува без колебание с “ДА” за присъждането на Явор Янков образователната и научна степен “Доктор”.

Проф. днк Иван Еленков

11 ноември 2023 г.

София